

“MANTENIU-VOS EN EL MEU AMOR!”

Estimats germans i germanes, amb aquesta carta de Pentecosta voldria acabar la meditació del discurs que el papa Francesc va adreçar al nostre Capítol General el 17 d'octubre de 2022, aprofundint ara la seva invitació a viure la nostra vocació en la gran simfonia de l'Església.

El cor del Ressuscitat

En el capítol 15 de l'evangeli segons Joan, Jesús ens diu quelcom extraordinari que hauríem de meditar constantment: “Tal com el Pare m'estima, també jo us estimo a vosaltres. Manteniu-vos en el meu amor.” (Jn 15,9)

Jesús ens ho dona tot. No hi pot haver un do més gran i més bell que el de ser estimats pel Fill com el Fill és estimat pel Pare. El do de l'Esperit Sant, el do de la Pentecosta, és la comunicació d'aquest Amor trinitari, que ens fa el Pare a través del Fill, que anima l'Església.

Jesús ressuscitat, en aparèixer-se al Cenacle el capvespre del dia de Pasqua, posa en escena aquest do: «Al capvespre d'aquell mateix dia, —que era el primer de la setmana, el diumenge—, els deixebles, per por dels jueus, tenien tancades les portes del lloc on es trobaven. Jesús va arribar, es posà al mig i els digué: “Pau a vosaltres.” Dit això, els va mostrar les mans i el costat. Els deixebles s'alegraren de veure el Senyor. Ell els tornà a dir: “Pau a vosaltres. Com el Pare m'ha enviat a mi, també jo us envio a vosaltres.” Llavors va alenar damunt d'ells i els digué: “Rebeu l'Esperit Sant. A qui perdonareu els pecats, li quedaran perdonats; a qui els retindreu, li quedaran retinguts”.» (Jn 20,19-23)

Fa poc em van convidar a una jornada de reflexió sobre la vida consagrada a Lituània, a la ciutat de Vilnius. Allà hi ha una església, oberta nit i dia per a l'adoració perpètua, on es venera la primera imatge del Crist Misericordiós que es va aparèixer a santa Faustina Kowalska. És la icona del Ressuscitat que es va aparèixer el capvespre de Pasqua tal com ho descriu l'evangeli de Joan. Als nostres místics cistercencs els agradava també contemplar el Senyor que, des de la Creu i després de la Resurrecció, ens acull en les

seves llagues sempre obertes, signe indeleble i font inexhaurible del seu amor infinit per nosaltres pecadors. En aquella església de Vilnius es percep que el Senyor que es va aparèixer el capvespre de Pasqua continua present entre nosaltres, com a font d'amor, de joia i de pau, alenant damunt nostre i sobre el món el do del Paràclit. Jesús ens espera sempre, ens atreu sempre a aquesta font, per fer-nos també a nosaltres instruments de la irradiació del seu amor misericordiós en el món.

Els ulls de l'esposa

Tanmateix, en l'escena del Cenacle el capvespre de Pasqua queda clar que tot aquest misteri té un lligam indestructible amb la comunitat dels deixebles i la seva unitat. Ens n'adonem gràcies a l'absència i a la incredulitat de sant Tomàs. Jesús no va voler manifestar-se a Tomàs en privat perquè els apòstols havien de ser els primers testimonis que la forma autèntica de la presència del Ressuscitat és la comunió de l'Església. El secret per veure Jesús i creure en ell no són les capacitats o qualitats d'una persona concreta, sinó la disponibilitat a compartir la fe amb els germans. Els ulls de la fe observen Crist juntament amb els altres, com ens ho demanava el papa Francesc. Cadascú de nosaltres, si vol veure el Senyor, és cridat a adherir-se a la mirada de l'Església, que té ulls d'esposa que s'omplen de joia a la vista de l'Espòs. Com al capvespre de Pasqua: "Els deixebles s'alegraren de veure el Senyor" (Jn 20,20). Només si ens adherim amb humilitat i agraïment a aquesta mirada comuna vivim la fe amb joia, això és, amb l'amor que s'alegra per l'Estimat. Ens adherim de debò a la fe de l'Església quan aquesta ens permet de trobar en Jesús la joia del cor compartida amb els altres.

Penso sempre en això quan veig els nostres germans a Etiòpia viure la litúrgia festiva cantant i dansant plens de goig, molt sovint amb el poble cristià, tal com fa poc ho he pogut experimentar a Mendida festejant el centenari de la fundació del monestir de la Congregació de la Missió que després va ser confiat als cistercencs. La Missa va durar gairebé cinc hores: una autèntica festa de les noces de l'Anyell. La joia per l'Espòs era tota la bellesa de l'esposa. Moltes vegades en les nostres litúrgies ens limitem a procurar una bellesa formal, o bé a deplorar-la si ja no la podem expressar, oblidant que la veritable bellesa del rostre humà és la joia, el somriure, no el seu aspecte. Mai no podré oblidar el rostre d'un vailet extremament desfigurat que vaig trobar ja fa anys. No he vist mai un rostre tan bell com aquell perquè estava ple d'alegria de trobar-se amb les persones. De fet, el veritable rostre de l'home és en el seu cor. Perquè "l'home veu l'aparença, el Senyor veu el fons del cor" (1Sa 16,7).

Joia simfònica

L'alegria cristiana és, doncs, sempre simfònica. És una alegria que cadascú de nosaltres percep si accepta de fer-se instrument en la gran simfonia que l'Esperit Sant suscita constantment en l'Església.

Ens deia el Papa en l'audiència que la comuna observança de Crist «demana el compromís constant de conversió (...) d'una comunitat *autoreferencial* a una comunitat *extravertida*, en el bon sentit de la paraula, acollidora i missionera. Aquest és el moviment que l'Esperit Sant vol infondre sempre en l'Església, treballant cadascun dels seus membres, comunitats i institucions. Un moviment que brota de la Pentecosta, el "baptisme" de l'Església. El mateix Esperit ha suscitat després i suscita encara una gran

varietat de carismes i formes de vida, una gran “simfonia”. Les formes són moltes, i molt diferents entre elles, però si volen formar part d’aquesta simfonia eclesial han d’obeir aquest moviment de sortida. No un vagareig caòtic, en ordre dispers, sinó un caminar plegats, tots en sintonia amb l’únic cor de l’Església que és l’amor».

L’únic cor de l’Església és l’amor de Crist que uneix els deixebles i alhora els mana: «“Com el Pare m’ha enviat a mi, també jo us envio a vosaltres.” Llavors va alenar damunt d’ells i els digué: “Rebeu l’Esperit Sant”.» (Jn 20,21-22)

La urgència que el Papa ens va transmetre és la mateixa que Crist va transmetre als apòstols i, per consegüent, a tota l’Església: la urgència de viure la nostra vocació centrats en l’únic amor que abraça tota la humanitat.

La metàfora de la simfonia ens ajuda a comprendre com ha de fer-se això, perquè “simfonia” vol dir tocar junts. Això comporta unitat, però una unitat que irradia, que ressona, que es difon. En la simfonia els instruments toquen junts per tal de sonar més fort, per irradiar millor la bellesa de la música. També Jesús va demanar als deixebles que es reunissin al Cenacle per poder acollir l’Esperit que tot seguit els va enviar per tot el món.

De quina manera això s’esdevindrà en les nostres comunitats i en l’Orde, només ho podem comprendre cercant en primer lloc la unitat, la comunió en la pregària i en la vida fraterna, aquella comunió que Jesús va demanar als deixebles abans de pujar al cel: “Que tots siguin u, com tu, Pare, estàs en mi i jo en tu. Que també ells estiguin en nosaltres, perquè el món cregui que tu m’has enviat” (Jn 17,21). Quan obeïm Crist que ens demana la unitat, l’Esperit Sant ens fa capaços d’irradiar en el món la bellesa de l’Evangeli. Qui s’obre a la unitat en Crist rep de l’Esperit la gràcia d’un amor universal, la gràcia d’irradiar Crist en el món.

Hem d’agrair que la generositat dels nostres germans trapencs de l’Abadia de *Notre Dame des Neiges* hagi cedit a les nostres germanes de Boulaur el seu monestir en el qual va ingressar, i hi va estar sempre lligat, sant Carles de Foucauld, el sant de la “fraternitat universal”! Deixem-nos amarar per aquesta rosada preciosa, tan estimada del papa Francesc.

El do de les diversitats

Per això, totes les diversitats que ens caracteritzen, el Papa ens convida a viure-les precisament com una crida a trobar la unitat en Crist i no en allò que som.

Viure la simfonia de l’Església vol dir harmonitzar totes les diversitats en la comunió de l’únic Cos de Crist vivificat per l’Esperit.

Val la pena citar llargament el discurs del papa, prenent-nos seriosament la seva insistència sobre aquest punt:

«Com els Dotze, que estaven sempre amb Jesús i anaven amb ell. No s’havien triat pas ells, Jesús els havia triat. No sempre era fàcil estar d’acord: hi havia diferències entre ells, cadascú amb les seves durícies, i amb el seu orgull. També nosaltres som així, i tampoc per a nosaltres no és fàcil caminar plegats en comunió. I, tanmateix, no deixa mai de sorprendre’ns i d’alegrar-nos aquest regal que hem rebut: ser la seva comunitat, així, tal com som, no perfectes, no uniformes, no, sinó *convocats*, implicats, cridats a estar i a caminar junts darrere d’ell, el nostre Mestre i Senyor. (...)

Tornant a la imatge, o millor, al so de la simfonia, us proposeu d'abraçar la gran alenada missionera de l'Església valorant també la complementarietat entre *home i dona*, ensems que la *diversitat cultural* entre membres asiàtics, africans, llatinoamericans, nord-americans i europeus. Us encoratjo a seguir per aquest camí, que no és fàcil, però que sens dubte pot aportar un gran enriquiment a la comunitat i a l'Orde. Us agraeixo el vostre compromís a cooperar amb l'esforç que tota l'Església està fent en aquest sentit en cada Comunitat particular: avui l'experiència del trobament amb la diversitat és un signe dels temps. La vostra és una contribució preciosa, particularment rica, perquè, a causa de la vostra vocació contemplativa, no us acontenteu amb viure la diversitat a nivell superficial, sinó que l'aprofundi en la dimensió de la interioritat, de la pregària, del diàleg espiritual. I això enriqueix la "simfonia" amb sons molt més profunds i generatius.»

El Papa ens recorda que les diferències naturals, de gènere, de cultura, de raça, de temperament, de gustos, però també de gràcia i de carisma, no s'han de suprimir. Perquè en elles, Jesús, que ens ha escollit i ens ha cridat a viure plegats, ens vol fer sentir la seva veu que ens crida a la comunió en el seu amor crucificat. La diversitat que instintivament em fa sentir el meu germà o la meva germana com un ésser llunyà, és en realitat una crida de Crist que ens convida a participar més profundament en l'amor del seu cor.

Massa sovint, admetem-ho, tendim a anivellar les nostres diferències per tal de no destorbar-nos mútuament. Voldríem, al capdavant, que tothom s'emmotllés a allò que creiem bo i agradable per a nosaltres, a tots els nivells: idees, sensibilitat religiosa, forma d'entendre la vida i la vocació, etc. Oblidem que rere les diferències entre els deixebles de Crist s'amaguen els camins i els ponts que Crist ens demana de recórrer i construir per estar més estretament lligats a ell, per seguir-lo de prop, per seguir-lo tots junts. El Papa ens convida a viure això en profunditat, recordant-nos que ser contemplatius no vol dir defugir els altres, ans al contrari, viure les relacions amb la profunditat de cor i d'amor que Crist ens infon donant-nos el seu Esperit. Quantes comunitats es divideixen o, pitjor encara, mantenen relacions d'indiferència, per por de fer el camí vers el cor de Crist que és sempre per a cadascú de nosaltres cada germà i germana.

Quin misteri pensar que el Senyor és amic personal de cada criatura humana, que per ell cada deixeble és "el deixeble estimat", que Crist va vessar tota la seva sang per cada home! Potser hauríem de demanar a l'Esperit que ens revelés en primer lloc la predilecció de Jesús per cada germà i germana amb els quals convivim, sobretot si no ens cauen bé.

Les primeres notes de l'esperança

Molts de nosaltres ens podríem preguntar: "Sí, és bonic parlar de simfonia i de comunió. Però en les comunitats i situacions en què creiem haver arribat al límit, com hi podem tocar una simfonia que irradiï la joia i la bellesa de Crist?"

Potser precisament perquè també jo em faig sovint aquestes preguntes, en relació a mi mateix o a les comunitats que visito i acompanyo, m'ha colpit particularment en la litúrgia la lectura dels Fets dels Apòstols en què s'explica l'empresonament de Pau i Silas a Filips (cf. Ac 16,22-34). La xusma s'havia sollevat contra ells, i els magistrats els havien fet apallissar de valent, tancant-los després a la presó amb els peus engrillonats. Costa d'imaginar una situació física i moral més depriment que aquesta.

Qui el sap el dolor de tots els membres capolats, per les excoriacions provocades sobre la pell nua! Qui les sap les condicions higièniques d'aquella presó! Qui sap la galdosa companyia que els devien fer els altres presoners!

Però vet ací que precisament del més pregon d'aquesta total indigència humana, Pau i Siles comencen a cantar himnes a Déu. Donen començ a una sagrada simfonia. No es quedaren asseguts planyent-se per la seva situació o condició, per les seves ferides i per la injustícia infligida. Ni tan sols pensaren a lliurar-se a un descans merescut. Començaren a cantar i a pregar junts al cor de la nit. M'imagino que la qualitat d'aquell cant no devia ser res de l'altre món. I, tanmateix, els seus companys de captiveri, homes certament de poca cultura musical i religiosa, no començaren pas a cridar i maleir perquè no els deixaven dormir tranquils. "Cap a mitjanit, Pau i Siles pregaven i cantaven himnes a Déu, i els presos se'ls escoltaven" (Ac 16,25). El cant dels dos deixebles atrau els seus companys, atrau els seus cors aspres, llastats pel vici i rosegats per qui sap quins remordiments. En ells es desperta el cor humà creat per Déu, creat per a l'amor, la puresa, la pau, el bé, l'amistat. Àdhuc sense cantar, els seus cors s'uneixen a la simfonia dels dos germans cristians llançats amb tanta violència a compartir la seva trista situació. La continuació de l'episodi —el terratrèmol que allibera tots els presoners, obrint totes les portes, la conversió i el baptisme de l'escarceller que es fa cristià amb tota la seva família, el banquet festiu i probablement també eucarístic— no és altra cosa que el ressò ulterior de la simfonia iniciada pels dos apòstols quan comencen senzillament a cantar plegats enmig de la foscor d'aquella nit paorosa. Però en el cor dels presoners captivat pel cant cristià hi ha ja tot el món humà al qual Crist va venir a portar l'Evangelí. Quan aquells presoners es posaren a escoltar Pau i Siles, la missió d'ambdós apòstols havia arribat ja als confins més llunyans de la terra i de la història, perquè aquests confins es troben en el nostre cor de pecadors que Crist va venir a estimar i salvar, a conduir al Pare.

N'hi ha prou, doncs, de compartir fraternalment entre nosaltres, com Pau i Siles, la pregària i la lloança de Déu per donar començ a una simfonia que pot atènyer els confins del món. Aquesta és la vera i eterna fecunditat de la nostra vida i vocació. És això, com ens deia el papa Francesc, el que «enriqueix la "simfonia" amb sons molt més profunds i generatius.»

Demanam aquest do a l'Esperit Sant, amb Maria i els deixebles reunits al Cenacle, per retrobar una nova fecunditat plena d'esperança en la vivència de la nostra vocació i missió en l'Església a favor de tota la humanitat!

Fr. Mauro-Giuseppe Lepori OCist